GAZETA WARSZAWSKA.

WE SRZODĘ DNIA 21. WRZESNIA ROKU 1774.

Z Warſzawy d. 21. *Września.*

Imć Pan *Branicki* Hetman Wielki Koronny, powróciwſzy z *Petersburga*, w przeſzłą ſobotę wieczorem do tey Stolicy ſzczęśliwie przybył.

Z Gdańſka d. 16 *Września.*

W przeſzłym tygodniu płacono za łaſzt pſzenicy złł: 310 328 aż 333, za żyto złł: 160 170 aż 180, za ięczmień złł: 95, a za wełny kamień złł: 19.

Z FRANCYI.

Z Nancy dnia 20. *Sierpnia.*

Z *Niemiec* piſzą, iż pewny Kawaler *Francuſki* pocztą iadąc, gdy z karety wyſiadł, a poſtylion przodem dążąc, nieco ſię oddalił; wypadło dwóch zbóycow z laſu, ieden na koniu z dobytym teſakiem, a drugi pieſzy. Porwał ſię podróżny Kawaler do krócicy, chcąc ich od ſiebie odſtraſzyć;

ale ów borowy ieździec, nie uważaiąc na to, śmiało nań natarł, a obaliwszy na ziemię, tesakiem w piersi tak mocno uderzył, że wskróś byłby go przeszył, gdyby Relikwiarz na złotym łańcuchu na piersiach tego *Francuza* wiszący (w który ów tesak trafił) nie ratował. Poprawił zbóyca chybionego razu, i tymże tesakiem w twarz ugodziwszy, policzek i szczękę nawylot przebił. Dwóch zbóycow leżący na ziemi i raniony Kawaler nad sobą maiąc, na tyle mocy i dzielności zdobył się, iż z rąk owego łotra, acz zkrwawioną iuż ręką, broń wyrwał. Postradawszy broni, pierzchać niecnoty musieli; ale też danym hasłem, zwoływać współ-łotrów swych z lasu zaczeli: iakoż kilku iuż nadbiegłych z gęstwiny wyglądało. Tym czasem troskliwy i niespokoyny postylion, tak długo swego Pana niewidząc, zwrócił nazad karetę i trąbić mocno zaczął. Przestraszeni tym głosem zbóycy, do lasu uciekli; a ów Kawaler ledwo żyw do pierwszego miasta czym prędzey pospieszył. Wiele ran poniosł, ale żadney przecie śmiertelney; byłaby mu i ta pewnie zadana, ale go na złotym łańcuchu wiszący ow Relikwiarz zasłonił i od oczewistey śmierci wyratował. W takich nawet okolicznościach, krócica mało co dokazała, a Relikwiarz nay więcey: godzień zawsze złotego łańcucha. (*) Godna też naśladowania moda; zwłaszcza że iest *Francuska.*

Z WŁOCH.

Z Neapolu dnia 16. Sierpnia.

Xiąże *d' Alliano Colonna* mianowany iest *Vice - Reiem Sycylyi*, któremu Król Imć przytym mianowaniu dać raczył Order *S. Januaryusza*. Ten Xiąże ztąd ma ruszyć w drogę zmierzaiąc do *Palermu* dnia 10. przyszłego miesiąca.

Wezuwiusz często teraz wyrzucaiąc płomienie, bliskiemi ognistemi wylewami grozić nam zaczyna.

Z NIEMIEC.

Z Laubach dnia 1. Sierpnia.

Nie może to miasto zapo-

(*) *Corporalis exercitatio ad modicum utilis est: pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ quæ nunc est & futuræ.* S. PAULUS 1. *ad Timoth:* 4. ℣. 8.

mnieć kilkokrotnego przestrachu, z zdarzonych pożarów wielkich przed kilką laty; ten iednak postrach ostatni, w tych czasiech doznany przewyższył wszystkie inne. W bliskiey wsi wszczął się pożar przez nieostróżność kobiety iedney ryby suszącey; który z iednego domu tak się nagle rozszerzył, że wieś cała z 52. budynków złożona, w perzyne poszła. A że wiatr w ów czas nad zwyczay był gwałtownieyszy, przeniosł ogień przez rzekę do Miasta, w którym naprzód zagorzało się Seminarium dawniey *Jezuickie* potym *Collegium*, Kościoł, Podzwonnica, teatrum, i sto domów. Przeniosł się nawet ogień do bliskiego lasu, i Kościoł *S. Rozalii* na pogórku za miastem stoiący spalił. Zaiął się po tych dach Zamkowy i galerya drewniana prowadząca do prochowni palić się poczeła; przez co tak mocno przestraszyli się wszyscy mieszkańcy, że co żywo z Miasta wszyscy prawie uciekli. Officerowie iednak i Zołnierze, tak zręcznie i pospiesznie uwineli się około wycięcia galeryi oney, że ogień od prochowni zupełnie odwrócili. Wszakże ogień w drugą się stronę obrócił, i spalił ieszcze Kościoł *S. Floryana*. Ledwo ten pożar nazaiutrz iest ugaszony. Wielu Obywatelów zgineło w tym przypadku, wielu też, mianowicie z Niewiast i dzieci, od zmordowania, a barziey ieszcze z gwałtownego przestrachu, ciężko tam chorzeiących liczą.

Z ANGLII.

Z Londynu d. 19 Sierpnia.

Spodziewamy się; że okręty woienne *Rossyiskie*, krążące na *morzu śrzodziemnym*, będą zimować w naszych Portach; bo już im niestanie czasu ku powroceniu na zimowe stanowisko do *Cronstadt*. Pogłoska o zaszłym poróżnieniu między naszym i *Hiszpańskim* Dworem nieprzestaie się szerzyć, lubo bez żadnego gruntu; prawda że z obustron częste wszczynaią się zatargi z okoliczności przemycania kupcow, raz *Hiszpańskich* w naszych, drugi raz *Angielskich* w *Hiszpańskich* Portach, ale ta okoliczność nie taka iest, aby miała dobre porozumienie między dwoma Narodami zwątlić. Słychać tu o zaszłey umowie miedzy naszym i *Petersburgskim* Dworem; mocą którey, wszystkie okręty i inne iakieżkolwiek *Angiel-*

ſkie ſtatki będą odtąd wolne od opłacania podatków od weyścia do Portow *Roſſyiskich*. Wyſłanie Generała *Konway* do Dworów *Wiedeńskiego* i *Berlińſkiego*, inny ma mieć cel, większey wagi, aniżeli ieſt niektórych dzierżaw zamiana. Mòwią też tu o bliſkim przymierzu miedzy naſzym i *Roſſyiskim* Dworem; a to dla przydania trwałości i mocy powſzechnemu pokoiowi.

Z Londynu dnia 26. Sierpnia.

Miniſterium naſze zatrudnione ieſt, nie ſamemi tylko ſprawami *Amerykańſkiemi*, ale też i *Europeyſkiemi*. Głośno tu mówią o rozmaitych przymierzach, iakoby w robocie będących, między różnemi Mocarſtwami; a to iuż dla ułożenia ſprawiedliwey wagi między temiż Mocarſtwami w *Europie*, iuż dla uſtanowienia mocnego i trwałego pokoiu. Słychać też, że Dwór naſz i *Werſalſki*, zobopolnie uſiłuią o umocnienie pokoiu naytrwalſzego w *Europie*; tudzież o ſprzymierzenie iak nayściśleyſzą przyiaźnią *Angielſkiego* i *Francuſkiego* narodu.

Z zlecenia Króla Imci *Pruſkiego*, kupiono tu 12. dobrze w rynſztunek woienny opatrzonych i uzbroionych okrętow; które na morze *Baltyckie* zaprowadzone być maią.

Z ROSSYI.

Z Petersburga dnia 12. Sierp:

Xiąże *Repnin* Generał Lieutenant Woyſk Imperatorſkich, dnia wczorayſzego po południu przyiachał do *Petershoff* i przywiozł z ſobą uczynione przez wielkiego Wezyra potwierdzenie pokoiu między nim i Feld-Marſzałkiem Hrabią *de Romanſow* zawartego. Tenże Xiąże Imć *Repnin* ma tu wieżdzac z poſtylionami trąbiącemi w liczbie 24. z ogłoſzeniem pokoiu; a potym iego wieździe, po całym mieście, rozeſſani Heroldowie, tenże pokoy, przy odgłoſie narodami, ogłaſzać będą.

Z PRUS.

Z Berlina dnia 18. Sierpnia.

Monarcha naſz, po zawartym pokoiu między Mocarſtwami woiuiącemi, kazał zakupić na *Ukrainie*, dla ſwoiey iazdy lekkiey, na ośm tyſięcy koni *Tureckich* i *Kozackich*. Dla tego kupna, z każdego Regimentu Huſſarów, wyſłał iednego Officyera. Na dzień 20 Września naznaczony ieſt walny woyſkowy popis około *Podsdam*: gdzie wielkie woienne obroty dadzą ſię widzieć.

Num: 76.

SUPLEMENT

DO GAZETY WARSZAWSKIEY

WE SRZODĘ DNIA 21. WRZESNIA ROKU 1774.

Z Rzymu dnia 17. Sierpnia. Otwarcie Trybunału *Nunciatury Hiszpańskiey*, które mieliśmy za sprawę iuż zakończoną, nowym teraz podlega trudnościom z strony Dworu *Hiszpańskiego*; lubo *Oyciec S.* zezwolił był na wszystkie kondycye, pod któremi na odnowienie tych Sądów Dwór *Hiszpański* zezwolić miał.

Z Mediolanu dnia 10. Sierpnia. Już od nieiakiego czasu było tu postanowiono, aby nasi *Seminarystowie* przeniesieni byli do *Collegium przeszło-Jezuickiego* nazwanego *di Brera*; ale gdy Kardynał Imć Arcybiskup tuteyszy napisał do Dworu *Wiedeńskiego*, przekładaiąc iż takowe rozrządzenia nie zgadzaią się z myślą *S. Karola Boromeusza Fundatora* tego *Seminarium*, to przełożenie tak głębokie uczyniło wrażenie na umyśle Cesarzowy Królowy Ieymci, iż natychmiast rozkazała, aby *Seminarystowie* nasi wedle myśli *S. Fundatora* i wedle sposobów od niego przepisanych, tak iak dotąd, ćwiczenia swoie na potym brali.

Z Neapolu dnia 16. Sierpnia. Kommendant i Officyerowie Okrętu *Hiszpańskiego le St: Janvier*, dnia 2. tego miesiąca do tuteyszego portu przybyłego, w przeszły czwartek prezentowani byli Królowi Imci; nazaiutrz zaś oddali mu podarunki przysłane od Króla Imci *Hiszpańskiego*, tabakę, materye bogate i korzenie rożne. Na tymże okręcie przywiezli

243000. talarów, które oddali Margrabiemu *de Berio* Podskarbiemu, *Hiszpańskiemu*: ten zaś przesłał ie do *Rzymu*, na pensye XX. *przeszłych - Jezuitów Hiszpanów*. Listy z *Sycylyi* doniosły nam, że Imć X. *Filingeri* Arcybiskup *Palermitański* dnia 22. miesiąca przeszłego obiął Urząd Prezydenta Królestwa *Sycylyiskiego*, który sprawować ma aż do przyiazdu nowego *Vice-Reia*. Od ogłoszenia powszechnego Królewskiego *pardonu*, pokóy przecie kwitnie w *Palermie*.

Z Neapolu dnia 19. Sierpnia. Okręt Hiszpański *le St: Janvier* dnia dzisieyszego odbił od londu naszego, na który wsiadł Margrabia *Fogliani* dla usprawiedliwienia postępków swoich przed Dworem *Hiszpańskim* i dla ziednania sobie powrótu na Urząd *Vice-Reia Sycylyi*.

Z Wiednia dnia 1. Września. Już iest rzecz żadney niepodległa wątpliwości, iż pokoy między *Rossyą* i *Portą* iest zawarty, i obudwu Woyskom ogłoszony. Cesarz Imć Ministrom *Rossyiskiemu* i *Ottomańskiemu* dóyścia tegoż pokoiu winszował; ale Minister *Porty*, chociaż z wielkim uszanowaniem, nie z naywiększą iednak wesołością, to Cesarza Imci powinszowanie przyiął.

W tey mierze godna iest rzecz uwagi: że Roku 1711. w miesiącu Lipcu *Piotr Wielki* Imperator *Rossyiski* nad rzeką *Prutem* od Wielkiego Wezyra *Baltagi-Mahemet* i od Hana *Tatarskiego* zewsząd opasany i ściśniony; głęboką Zony swoiey *Katarzyny* radą, z trudnych nader okoliczności (chociaż oprócz innych uciążliwych obowiązków, ustąpiwszy Miasta *Azof*, piętnastą laty przedtym Turkom wziętego) dość iednak szczęśliwie, iak na tak wielko Bohatyra przystało, za czasem wyszedł. Tego zaś roku, w lat 63. po *Prutskim* dziele, w tymże samym miesiącu Lipcu, i tegoż samego dnia 21. dziś w *Rossyi* panuiąca *Katarzyna*, szczęśliwiey ieszcze umiała krzywdy Przodkowi swemu uczynioney pomścić się, a od *Wielkiego Piotra* rzecz *Porcie* pod ów czas ustąpioną, wieczyście teraz, z dobrym naddatkiem sowicie odebrać: czym samego nawet *Wielkiego Piotra* sławy w tey mierze poprawiła.

Z Hamburga dnia 5. Sierpnia. Z dnia 26. na 27. przeszłego miesiąca, w nocy popełniona tu iest kradzież niesłychana. Kilku złoczyńców zakradszy się do Ratusza we dnie, zamknąć się tam dopuścili; w nocy zaś wyłamali dwoie wielkich drzwi, z których iedne żelazną blachą okute i żelaznemi sztabami należycie umocnione były; dobyli się na ostatek aż do owey izby, gdzie wypłacane bywaią cła od okrątów. Tam kufer żelazem okuty złupali, i znaczną summę pieniędzy wykradli. Naydziwnieysza w tey mierze iest ta okoliczność, że warta przez całą noc na straży w Ratuszu stoiąca, nic zgoła nie poczuła.

Z Altony dnia 22. Sierpnia. Słychać tu, że Król Imć *Pruski*, znowu osobiście widzieć się ma z Cesarzem Imcią w *Sląsku*, w Mieście *Nissie*. Pogłoska o maiącym nastąpić ustąpieniu *Korsyki* przez *Francuzow* Królowi Imci *Sardyńskiemu*, coraz większe ma potwierdzenie.

Z Petersburga dnia 5. Sierpnia. Skoro tylko Kuryer wysłany od Feld-Marszałka Hrabiego *de Romansow* przybiegł dnia wczorayszego do *Petershoff*; z pomyślną nowiną, o chwalebnie zawartym pokoiu z *Portą*; natychmiast ta wesoła wiadomość ogłoszona była powszechnie, przez danie ognia, z harmat 101 razy; w Kaplicy nadworney śpiewany był Hymn *Te DEUM.* Imperatorowey Ieymci dnia iutrzeyszego spodziewamy się do tey Stolicy; gdzie z tey pocieszney okoliczności, całe Miasto przez 8. dni wciąż ma być uroczystemi ogniami ozdabiane.

Z Compiegne dnia 14. Sierpnia. Dnia 10 tego miesiąca, Imć X. Biskup *de Senez* miał honor oddania Królestwu Ichmościom i całey Królewskiey Familii, Kazania mówionego na pogrzebie ś. p. Króla Imci w Kościele *S. Dyonizego.* Nazaiutrz, Hrabia *de Vergennes* Minister i Sekretarz Stanu, Dworowi naszemu prezentował Mowę łacińską, w *Rzymie* przez Imci X. *Falconieri*, z przyczyny śmierci tegoż Króla Imci przed Oycem Swiętym, na uroczystych Exekwiach mianą.

Znayduią ſię u Michała Grölla *J. K. Mci Bibliopoli w Marywilu Nro 19.* pod znakiem Poetow, *naſtępuiące kſiążki:* (1.) *D. John Hills vegetable Syſtem, or the internal ſtructure and the life of Plants &c.* with figures *of all the Plants Vol. XXII and XXIII. fol: Lond: 1773.* (2.) *The conſtruction of Timper from its early growth; explained by the microſcope and proved from experiments, in a great variety of kinds* with figures *by D. Joh. Hill fol: Lond. 1770.* (3.) *The royal Dictionary, english and french, and french and english by Mr. A. Bower II. Vol. 4. 60 fl.* (4.) *A complet english Dictionary, engliſh and german, by Nath. Bailey 8. 23. fl.* (5.) *The Works of Shackeſpear by Alex. Pope en VIII. Vol. 8. Lond. 84. fl. Oprocz tych, znayduie ſię więcey Angielſkich kſiąg.*

Aukcya na różne rzeczy: *iako to, Paryſkie meble &c. będzie 22. tego mieſiąca, i przez dwa dni na potym, iako to 23 i 26. t. m. Regeſtr tych rzeczy tam darmo wydaie ſię.*

Bliſko tydzień temu, iak zginęła trzcina z gałką złotą, na ktorey w ſrzodku wyrażone ſą litery J. B., *na około znayduie ſię laur w kolorowanym złocie, kto tę trzcinę przynieſie do J. Pana* Grölla *Kommiſſarza Nadwor: doſtanie 2. Czerw: złł: w nadgrodę.*

Podaie ſię do wiadomości wſzyſtkim, iż Stany Rzeczypoſpolitey uchwałą Seymową wyznaczywſzy na dzień 16. Sierpnia w Roku teraznieyſzym w Mieście J. K. Mci Warſzawie Kommiſſyą, do zaſpokoienia długow i wſzelkich pretenſyi, tak kraiowych iako i zagranicznych Kredytorow do niegdy J. P. Piotra Potockiego mianych. (iako już o tym donioſło ſię dnia 13. Lipca) Też ſame Stany Rzeczy-Poſpolitey, poźnieyſzą drugą Uchwałą Seymową, wſzyſtkich kredytorow i pretenſorow pod iakimkolwiek pretextem ſwoich pretenſyi na Dobrach Zatowcach z attinencyami dziedzicznych J. P. Ronikiera Cześnika Lit: ſzukaiących (ponieważ przy tych Dobrach żadnego Fundum dla Kredytorow niemaſz) po odebranie ſwoich ſatysfakcyi, iako komu należeć będzie, do teyże Kommiſſyi i Dobr w Polſzcze będących odeſłały.